

РЕЛЬЄФ УКРАЇНИ (ст. 18-50)

I. РЕЛЬЄФ. ЗАГАЛЬНІ ЗНАННЯ (ст. 18-23)

А. Рельєф - це нерівності поверхні [surface] землі. Рівнини [large areas of flat or gently sloping land] і гори - це основні [basic] форми рельєфу.

Б. Рівнини бувають такі:

1. низовини - вони лежать не вище 200 метрів над рівнем океану [approx. 650 ft. above sea level]; низовини займають приблизно 2/3 території України. Їх позначаємо зеленим кольором на мапі;
2. височини - вони лежать від 200 до 500 метрів над рівнем океану [approx. 650-1,650 ft.]; височини займають приблизно 1/3 території України. Їх позначаємо жовтим кольором на мапі.

В. Гори сягають понад 500 метрів над рівнем моря. Тільки мала частина (4%) України (на півдні і південному заході) покрита гірськими ланцюгами [mountain chains or ranges]. Гори позначаємо брунатним кольором на мапі.

Г. Гори бувають такі:

1. складчасті [formed by volcanoes] або скидові [formed by earthquakes] (див. малюнок 19, ст. 21);
2. молоді, що є високі з гострими вершинами і крутими схилами [steep slopes] або старі, що є низькі з закругленими вершинами і пологими схилами [gently sloping].

Карпати і Кримські гори - то складчасті і молоді гори.

- Г. Гори створюються, коли земна кора [earth's core] піднімається в місцях, де до того була рівнина. Дощі, сніги, проточні [flowing] води і вітри спричинюють ерозію [erosion] і змивають з гір матеріял та утворюють в гірській породі [hard rock] ущелини [gorges or canyons]. Матеріял, винесений з гір, стає осадом [sediment] на нижчих теренах (ділянках) [regions] і згодом знову утворює рівнину.
- Д. На рівнинах буває м'яка порода [soft rock]. Тут ерозія творить яри [gullies] і яруги [ravines], які з часом заростають травою, кущами [bushes] і деревами. Це ми називаємо балками. Також утворюються долини [river valleys], по яких пливають ріки.
- Е. Територія України має загальний нахил на південь, а її середня висота [average height] над рівнем океану є 175 метрів [575 ft.].

Вправи

ім'я та прізвище студента

I. Дайте відповідь на запитання:

1. Які є основні форми поверхні суходолу [landmass]? _____

2. Що таке низовина і якою фарбою вона позначена на мапі? Яку частину української території займають низовини? _____

3. Що таке височина і якою фарбою вона позначена на мапі? Яку частину української території займають височини? _____

4. Що таке гори і якою фарбою вони позначені на мапі? Яку частину української території займають гори? _____

5. Які бувають гори? _____

6. Який вигляд мають молоді гори? старі гори? _____

7. Що таке яр і балка? _____

II. До якого речення або слова в другій колонці [column] належить слово, що стоїть в першій колонці? Поставте необхідні [necessary] номери [numbers] в першій колонці:

__низовини	1) складчасті або скидові, молоді або старі, висота понад 500 м.
__рельєф	2) висота 200-500 м, позначаються жовтим кольором, займають 1/3 території України
__гори	3) висота до 200 м, позначаються зеленим кольором, займають 2/3 території України
__височини	4) гори
__брунатний колір на мапі	5) рівнини і гори
__перевал [mountain pass]	6) низьке і доступне місце в гірському ланцюзі, де можна переходити крізь [through] гори з одного схилу [slope] до протилежного [opposite]

III. Подивіться на фізичну мапу і спробуйте визначити - яка частина України є найнижчою, а яка найвищою? В наступному переліку [listing] замаркуйте зеленим олівцем назву найнижчої частини, а назву найвищої - брунатним олівцем:

Західна

Північнозахідна

Південнозахідна

Східна

Північносхідна

Південносхідна

Південна

Північна

Поясніть, чому ці частини, назви яких ви замаркували, є найнижчою і найвищою частинами України?
